

УДК 796.011.3:378.22

Захаріна Є.А.¹, Захаріна А.Г.²

¹ д-р пед. наук, професор, НУ «Запорізька політехніка»

² канд. пед. наук, доцент, Український гуманітарний інститут

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Анотація. У статті зазначено основні аспекти професійної підготовки майбутніх бакалаврів фізичної культури в сучасних умовах. Визначено необхідність переорієнтації освітнього процесу на активне залучення студентів до суб'єкт-суб'єктної взаємодії, впровадження інноваційних методів навчання та формування сприятливого освітнього середовища. Проаналізовано ефективність використання проблемних ситуацій, інтерактивних методів та міжпредметних зв'язків у формуванні професійних компетентностей студентів.

Ключові слова: бакалаври, фізична культура, проблемна ситуація, навчання.

Abstract. The article highlights the key aspects of professional training for future bachelor's degree students in physical education under modern conditions. The necessity of reorienting the educational process towards active student engagement in subject-subject interaction, the implementation of innovative teaching methods, and the creation of a favorable educational environment has been identified. The effectiveness of using problem-based situations, interactive methods, and interdisciplinary connections in shaping students' professional competencies has been analyzed.

Key words: bachelors, physical education, problem-based situation, learning.

Основною метою вищої фізкультурної освіти є модернізація професійної підготовки майбутніх бакалаврів фізичної культури через упорядкування змісту навчання, впровадження інноваційних методів і засобів навчання, а також створення сприятливого комунікативного середовища для всіх учасників освітнього процесу.

Дистанційна форма навчання ставить високі вимоги до науково-педагогічних працівників і потребує змін у методиці викладання дисциплін, особливо тих, що спрямовані не лише на засвоєння теоретичних знань, а й на розвиток практичних умінь та навичок.

З погляду науково-педагогічних працівників, основними труднощами дистанційного навчання є: відсутність безпосереднього контакту між викладачем і студентом; недостатнє технічне забезпечення освітнього процесу; обмеженість навичок роботи з інформаційними та комунікаційними технологіями серед учасників навчального процесу;

підвищений ризик академічної недоброчесності; можливість необ'єктивного оцінювання студентів; відсутність досконалої системи контролю та взаємодії [1, 2].

На нашу думку, для ефективної педагогічної підтримки студентів у процесі їхньої суб'єкт-суб'єктної взаємодії важливо, щоб майбутні бакалаври фізичної культури займали активну позицію в навчальному процесі та виступали його співавторами. Це передбачає їхню участь у розв'язанні проблемних завдань, а також у розробці підходів до виконання професійних завдань у майбутній діяльності.

Науковці [1, 3] розглядають метод навчання як спосіб організації навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих навчальних закладів. Однак існують відмінності у трактуванні цього поняття. Вчені визначають його, як: засоби впорядкованої взаємозв'язаної діяльності викладачів і студентів, спрямовані на вирішення завдання освіти; як засоби навчальної діяльності, які визначаються викладачем залежно від власних здібностей і здібностей слухачів; як засоби організації діяльності активних учасників процесу навчання з передачі та оволодіння знаннями, вміннями, навичками, якостями та моральними цінностями.

Ми переконані, що розв'язання проблемних ситуацій значно сприяє суб'єкт-суб'єктній взаємодії між викладачами та студентами, створюючи умови для досягнення таких завдань: формування готовності студентів до професійної діяльності та зацікавленості у педагогічній професії; засвоєння основних педагогічних, психолого-педагогічних і предметних понять; розвиток пізнавальної активності та комунікативних навичок учасників діалогу, зокрема вміння аргументовано висловлювати власну або групову точку зору, вести дискусію, слухати опонентів, формулювати та ставити запитання; формування поважного ставлення до думок та позицій інших учасників освітнього процесу; розвиток навичок конструктивної критики різних точок зору, включаючи позиції опонентів, а також вміння формулювати запитання, оцінювати судження, вести полеміку та ефективно працювати в команді; вироблення спільних групових рішень, які враховують різні точки зору, зокрема думку меншості, та налагодження продуктивної взаємодії між партнерами.

Суб'єкт-суб'єктна взаємодія викладачів і студентів здійснювалася нами у процесі реалізації педагогічного потенціалу таких навчальних дисциплін, як «Олімпійський та професійний спорт», «Фізичне виховання і спорт у закладах вищої освіти».

У процесі формування проблемних ситуацій при виконанні завдань і їх прийнятті студентами ми застосовували такі методичні прийоми: ознайомлення студентів із роботи; формулювання завдань і запитань

проблемного характеру, пов'язаних із діяльністю; виявлення суперечностей між теоретичними уявленнями та реальними викликами професійної діяльності бакалавра з фізичної культури; пропонування кількох гіпотез, серед яких студенти мають обрати найоптимальнішу та обґрунтувати свій вибір; постановка завдань, що потребують аналізу та порівняння різних точок зору й методів; обговорення реальних педагогічних ситуацій із наукової точки зору; використання міжпредметних зв'язків та формулювання міждисциплінарних науково-практичних завдань; вирішення задач із прихованими умовами, що вимагають від студентів аналізу, абстрагування, чіткого формулювання проблеми та виявлення нових, несподіваних аспектів у відомому матеріалі.

Застосування проблемних ситуацій та інтерактивних методів сприяє не лише кращому засвоєнню теоретичних знань, а й розвитку практичних умінь, необхідних для майбутньої педагогічної роботи. Це передбачає активну участь студентів у процесі навчання, постановку та розв'язання реальних професійних проблем, обговорення суперечливих питань, міжпредметну інтеграцію та роботу з альтернативними підходами до вирішення завдань.

Таким чином, успішна підготовка бакалаврів фізичної культури повинна базуватися на інноваційних педагогічних підходах, які забезпечують розвиток не лише професійних компетентностей, а й здатності до самостійного мислення, конструктивної дискусії та ефективної взаємодії в педагогічному середовищі.

Список використаних джерел

1. Вільчковський Е. С. Професійна спрямованість підготовки фахівців з фізичного виховання. *Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992–2002* : зб. наук. праць до 10-річчя АПН України. Харків : ОВС, 2002. С. 301–309.

2. Гура О. І. Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: теоретико-методологічний аспект : монографія. Запоріжжя : ГУ «ЗІДМУ», 2006. 332 с.

3. Дубасенюк О. А. Концептуальні підходи до професійно-педагогічної підготовки сучасного педагога. Житомир : Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2011. 114 с.

4. Захаріна Є. А. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до позакласної та позашкільної оздоровчо-виховної роботи [Текст] : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04; Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2013. 525 с.